

В голямата общност на хорохане рома процесите на обмен на брачни партньори протичат между двете субгрупи – хорохая/ миллет/ уста миллет и ромà. В Североизточна България при миллета/ уста миллета, които са турскоезични има и ромоезични – това са снахи или зетьове, живеещи и приети от тях. По правило ромоезичните започват да говорят турски език. Тези бракове се приемат безпроблемно и не ги смятат за смесени (Колев, Крумова 2005: 92).

В кв. Столипиново в Пловдив, където компактно живеят и ромà, и хорохая брачната размяна върви и в двете посоки. Ромски момчета вземат туркини, а турски – ромски момичета. Отделни родове, стоящи най-високо в социалната йерархия, независимо от груповата и религиозна им принадлежност, са особено желани за бракове. Това обстоятелство се подсилва когато начело стои личност – авторитетна, опитна, почтена, образована, спечелила уважението на другите родове и поела посредническа и водаческа мисия за развитие както на семейно-родово си обкръжение, така и на останалите, с които съжителства. Такъв пример е Антон Карагьозов, безспорен авторитет не само сред ромската общност в Пловдив, но и сред институциите и структурите на гражданското общество. Самият той споделя: „В моето семейство се спазват ромските традиции и обичаи и се говори на ромски език. Въпреки че двама от синовете ми са женени на туркини, те уважават лидера на семейството и на рода. Идентичността на моето семейство, на рода не може да се изгуби. Единият от синовете ми Асен е женен за ромкиня, а той много държи на своята идентичност РОМ. Внуците ми (имам четирима внука и две внучки) и шестимата говорят само на ромски в къщи”.

Съвременните динамични процеси, които протичат в ромската общност, водят и до нов тип брачни взаимоотношения. През последните десетилетия започва да се разчупва ендегамността дори и в групите, добре съхранили етническите си черти. Така традицията се променя и в тази област.

Наблюдават се отделни отклонения от строгите общоприети норми за брак и при кардарашите. По-бедните представители сключват бракове с циганки от други групи /цуцуманки/, тъй като за тях не плащат паричен откуп. Тези снахи са длъжни да научат кардарашкия диалект и всички правила на живот в новата си общност (Еролова 2003: 289).

До началото на 90-те год. на XX век практически смесени бракове при тракийските калайджии не се срещат (Марушиакова, Попов 1993: 123). Независимо, че днес те са все още една от най-затворените групи, през последните години се наблюдава нарушаване на ендегамността. То става не с останалите цигански групи (Марушиакова, Попов 2007-б: 333), а с българи. За това калайджиите с гордост говорят: „Имаме български момичета за снахи и български момчета за зетьове”. Три-четири момичета от субгрупата на салаците в Пловдивско са женени за българи. Нашият информатор дядо Ив. със задоволство коментира: „Женени